

ŽIVOTNÍ SITUACE

Občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Občanský průkaz může mít i občan, jehož svéprávnost byla omezena.

Občanský průkaz lze na žádost vydat i občanovi mladšímu 15 let nebo občanovi, který nemá trvalý pobyt na území České republiky.

Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů lze na žádost vydat také občanovi bezprostředně po nabytí státního občanství udělením.

Vydávání občanského průkazu jaké jsou podmínky a postup pro řešení

Občanský průkaz vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze úřad městské části určený Statutem hlavního města Prahy, u něhož občan podal žádost o jeho vydání. V případě vydávání občanského průkazu ve zkrácené lhůtě je vydávajícím orgánem rovněž Ministerstvo vnitra.

- **Požádat o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem** může občan u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Ministerstvo a obecní úřad obce s rozšířenou působností, u kterého byla žádost o vydání OP podána, vyřizuje žádost s využitím údajů vedených v registru obyvatel, v evidenci občanských průkazů, popř. v agendovém informačním systému evidence cestovních dokladů. Při vyřizování žádosti se současně pořídí digitalizovaná podoba občana
- **Požádat o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem ve zkrácené lhůtě** může občan, za a) v pracovních dnech do 24 hodin, nebo za b) do 5 pracovních dnů u kteréhokoliv obecního úřadu, nebo u ministerstva
- **Požádat o vydání občanského průkazu bez strojově čitelných údajů** může občan u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Předkládá 2 fotografie o rozměru 35 mm x 45 mm, odpovídající současné podobě občana, zobrazující občana v předním čelném pohledu, v občanském oděvu, bez pokrývky hlavy, bez brýlí s tmavými skly s výjimkou nevidomých, s výškou obličejové části hlavy od očí k bradě minimálně 13 mm, které splňují požadavky na technické provedení, stanovené prováděcím právním předpisem. Žádost musí být podepsána občanem, jemuž má být občanský průkaz vydán

Požádat o vydání občanského průkazu

- Za občana mladšího 15 let žádá o vydání občanského průkazu jeho zákonný zástupce. Místo zákonného zástupce může podat žádost pěstoun, osoba, které byl občan mladší 15 let svěřen do péče, nebo ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy anebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která pečují na základě soudního rozhodnutí o občana mladšího 15 let. Tyto osoby připojují k žádosti souhlas zákonného zástupce s jeho úředně ověřeným podpisem. Úředně ověřený podpis se nevyžaduje, jestliže zákonný zástupce vyjádřil svůj souhlas a žádost podepíše před zaměstnancem ministerstva nebo zaměstnancem obecního úřadu s rozšířenou působností, u něhož se žádost podává. Souhlas zákonného zástupce se nevyžaduje, pokud je jeho opatření spojeno s překážkou těžko překonatelnou
- Za občana, jehož svéprávnost je omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání občanského průkazu, podává žádost opatrovník nebo jiný zákonný zástupce, pokud mu nebyl opatrovník ustanoven
- O vydání občanského průkazu za občana staršího 15 let může požádat rovněž člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno soudem
- V žádosti o vydání občanského průkazu může občan uvést telefonní číslo pro veřejnou mobilní telefonní síť nebo adresu elektronické pošty pro účely poskytnutí informace o možnosti převzetí občanského průkazu
- Žádost a doklady potřebné pro vydání občanského průkazu může za občana předložit i jiná osoba, která se nemusí prokazovat plnou mocí. Jde-li o vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem, může jiná osoba předložit žádost a doklady, jen pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností nepožaduje při zpracování žádosti digitalizovanou podobu občana a jeho podpisu
- Občan, který žádá o vydání občanského průkazu, popř. osoba, která za něj podává žádost, jsou povinni prokázat svou totožnost. Totožnost se prokazuje občanským průkazem anebo jiným obdobným dokladem, který je veřejnou listinou, nebo jiným hodnověrným způsobem
- Občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem se vyhotoví do 30 dnů ode dne podání žádosti u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Občan může požádat o vydání občanského průkazu i ve zkrácené lhůtě a to v pracovních dnech do 24 hodin
- Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností do 15 dnů ode dne podání žádosti. Občan může požádat o vydání občanského průkazu i ve zkrácené lhůtě a to do 5 pracovních dnů

Vydání prvního občanského průkazu

K žádosti o vydání prvního občanského průkazu je třeba předložit:

- a) rodný list občana, jemuž má být občanský průkaz vydán
- b) další doklady osvědčující skutečnosti potřebné k odstranění případných rozporů zjištěných při zpracování údajů uvedených v žádosti s údaji vedenými v registru obyvatel, v evidenci obyvatel
- c) doklad o státním občanství občana, jemuž má být vydán první občanský průkaz, vzniknou-li důvodné pochybnosti o tomto údaji. Nemá-li žadatel o vydání prvního občanského průkazu takový doklad, ověří obecní úřad obce s rozšířenou působností, u kterého podává žádost o vydání prvního občanského průkazu, na jeho žádost státní občanství občana u úřadu příslušného k jeho vydání

K žádosti o vydání prvního občanského průkazu po ukončení pobytu v cizině anebo po nabytí státního občanství, nebo občanovi, který nemá na území České republiky trvalý pobyt, je třeba předložit:

- a) rodný list (to neplatí v případě, kdy občan žádá o vydání prvního občanského průkazu bezprostředně po nabytí státního občanství)
- b) další doklady osvědčující skutečnosti potřebné k odstranění případných rozporů zjištěných při zpracování údajů uvedených v žádosti s údaji vedenými v registru obyvatel, v evidenci obyvatel anebo v evidenci občanských průkazů nebo v evidenci cestovních dokladů
- c) doklad o státním občanství občana, jemuž má být vydán občanský průkaz

K žádosti o vydání prvního občanského průkazu občanovi, jehož svéprávnost byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání občanského průkazu, je třeba předložit:

- a) rodný list občana, jemuž má být občanský průkaz vydán
- b) rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti občana
- c) další doklady osvědčující skutečnosti potřebné k odstranění případných rozporů zjištěných při zpracování údajů uvedených v žádosti s údaji vedenými v registru obyvatel, v evidenci obyvatel anebo v evidenci občanských průkazů nebo v evidenci cestovních dokladů
- d) občanský průkaz opatrovníka nebo jiného zákonného zástupce, a jde-li o opatrovníka, doklad o ustanovení opatrovníkem; je-li opatrovníkem právnická osoba, předloží doklad o ustanovení opatrovníkem a fyzická osoba, která jedná jménem této právnické osoby, předloží svůj občanský průkaz a doklad osvědčující oprávnění jednat za právnickou osobu

Vydání nového občanského průkazu

- K žádosti o vydání nového občanského průkazu je třeba předložit dosavadní občanský průkaz. V případě, že občan předkládá před vydáním nového občanského průkazu občanský průkaz vydaný bezprostředně po nabytí státního občanství, je povinen předložit rodný list
- Nemůže-li občan předložit dosavadní občanský průkaz, je povinen prokázat totožnost a předložit:
 - a) potvrzení o občanském průkazu
 - b) další doklady osvědčující skutečnosti potřebné k odstranění případných rozporů zjištěných při zpracování údajů uvedených v žádosti s údaji vedenými v registru obyvatel, v evidenci obyvatel, v evidenci občanských průkazů nebo v evidenci cestovních dokladů

Doklady potřebné k vydání OP

- Doklady musí být předloženy v originále, ověřeném opise, nebo ověřené kopii. U cizojazyčných dokladů je občan povinen předložit též jejich ověřený překlad do českého jazyka, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak
- Při zápisu titulu nebo vědecké hodnosti, které doposud neměl zapsané v občanském průkazu, je povinen předložit doklad o jejich získání. V případě, že občan získal vyšší odborné vzdělání, vysokoškolské vzdělání a příslušný titul na zahraniční vysoké škole, je povinen předložit doklad o uznání vysokoškolského vzdělání a příslušného titulu. Stejnou povinnost má i občan, který žádá o zápis vědecké hodnosti získané v zahraničí
- Předkládá-li občan rozhodnutí cizozemského soudu k doložení údajů zapisovaných do občanského průkazu, je povinen předložit spolu s takovým dokladem rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky o uznání rozhodnutí cizozemského soudu na území České republiky, jestliže je toto uznání podle zvláštního právního předpisu potřebné
- Předkládá-li občan k doložení údajů zapisovaných do občanského průkazu doklad vystavený orgánem cizího státu, je povinen předložit výpis z matriční knihy Úřadu městské části Brno-střed, pokud mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána nestanoví jinak; to neplatí, jde-li o občanský průkaz vydaný bezprostředně po nabytí státního občanství

Převzetí občanského průkazu

- Občan je povinen převzít občanský průkaz osobně

- Občan může při převzetí občanského průkazu nebo kdykoli poté u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností zadat identifikační osobní kód a deblokační osobní kód pro účely aktivace identifikačního certifikátu
- Bezpečnostní osobní kód, identifikační osobní kód ani deblokační osobní kód při převzetí občanského průkazu nezadává
 - a) občan mladší 15 let
 - b) občan, jehož svéprávnost byla omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání OP
 - c) občan, kterému brání zadat kód překážka těžko překonatelná
- Za občana mladšího 15 let přebírá občanský průkaz zákonný zástupce. Místo zákonného zástupce občanský průkaz přebírá pěstoun, osoba, které byl občan svěřen do péče, nebo ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy anebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která pečují o občana na základě soudního rozhodnutí
- Za občana, jehož svéprávnost je omezena tak, že není způsobilý požádat o vydání občanského průkazu, přebírá a převzetí občanského průkazu svým podpisem potvrzuje opatrovník
- Převzít občanský průkaz za občana staršího 15 let může rovněž člen domácnosti, jehož oprávnění k zastupování občana bylo schváleno soudem
- Občanský průkaz převezme občan u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, u kterého byla podána žádost o vydání občanského průkazu. Občanský průkaz lze převzít i u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občan uvedl v žádosti
- Občanský průkaz ve zkrácené lhůtě do 24 hodin převezme občan v pracovních dnech u ministerstva
- Občanský průkaz ve zkrácené lhůtě do 5ti pracovních dnů převezme občan u ministerstva nebo u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, u něhož byla žádost o vydání občanského průkazu podána
- Nemůže-li se občan dostavit k převzetí občanského průkazu ze závažných důvodů osobně, zabezpečí předání občanského průkazu obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se občan zdržuje
- Za převzetí občanského průkazu na jiném úřadě zaplatí občan správní poplatek 100 Kč

Doba platnosti občanského průkazu

1. občanský průkaz se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem:

- a) 10 let
- b) 5 let, je-li občanský průkaz vydáván občanu mladšímu 15 let
- c) 35 let, je-li občanský průkaz vydáván občanu staršímu 70 let

2. občanský průkaz bez strojově čitelných údajů

- a) 6 měsíců při jeho vydání z důvodu technické závady na zařízení zabezpečujícím zpracování a přenos dat nebo na výrobní technologii trvajících déle než 7 kalendářních dnů
- b) 3 měsíce v případě, kdy je občanu vydáván občanský průkaz bezprostředně po nabytí státního občanství
- c) 1 měsíc v případě, kdy občan žádá o vydání občanského průkazu v souvislosti s výkonem volebního práva

Skončení platnosti občanského průkazu

- Uplynutím doby v něm vyznačené
- Ohlášením jeho ztráty, odcizení nebo zničení
- Ohlášením nebezpečí zneužití dat v identifikačním certifikátu
- Pozbytím státního občanství, úmrtím nebo právní mocí rozhodnutí soudu o prohlášení občana za mrtvého
- Nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu
- Ukončením trvalého pobytu na území České republiky

Obecní úřad obce s rozšířenou působností, příslušný k vydání občanského průkazu, rozhodne o skončení jeho platnosti jestliže:

- a) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost
 - b) občanský průkaz obsahuje neoprávněně provedené změny, nesprávné údaje
 - c) u občana došlo k podstatné změně podoby
- Souhlasí-li občan se skončením platnosti občanského průkazu, provede se záznam do protokolu; v opačném případě se vydá rozhodnutí. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek
 - Nefunkčnost kontaktního elektronického čipu není důvodem pro skončení platnosti občanského průkazu. Skončením platnosti občanského průkazu končí platnost elektronického čipu
 - Má-li držitel občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem zpřístupněnou datovou schránku, ministerstvo 60 dnů před skončením platnosti tohoto občanského průkazu vyzoomí držitele prostřednictvím datové schránky o skončení platnosti občanského průkazu

Občan je povinen

- Chránit občanský průkaz před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím
- Ohlásit neprodleně kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo matričnímu úřadu poškození, zničení, ztrátu i odcizení občanského průkazu. V případě odcizení je možno ohlásit tuto skutečnost též policii. Ohlásit ztrátu nebo odcizení občanského průkazu může občan rovněž ministerstvu v případě, že současně podává žádost o vydání občanského průkazu
- V zahraničí ohlásit neprodleně ztrátu, odcizení nebo zničení občanského průkazu, nebo jeho nález nejbližšímu zastupitelskému úřadu
- Požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů
 - a) po dni, ve kterém došlo ke skončení platnosti občanského průkazu z důvodu uplynutím doby v něm vyznačené; ohlášením jeho ztráty, odcizení, nebo zničení; ohlášením nebezpečí zneužití dat v identifikačním certifikátu; anebo je poškozen, obsahuje neoprávněně provedené změny, nebo u občana došlo k podstatné změně podoby
 - b) po obdržení oddacího listu nebo dokladu o partnerství
 - c) po nabytí právní moci rozhodnutí soudu: o rozvodu manželství; o zrušení partnerství; o neexistenci manželství; o tom, že partnerství nevzniklo; o prohlášení manželství za neplatné; o tom, že partnerství je neplatné
 - d) po obdržení úmrtního listu manžela, nebo partnera; nebo po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manžela nebo partnera za mrtvého
 - e) po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo změněno jméno, popř. příjmení, nebo bylo přiděleno nové rodné číslo
 - f) po dni kdy ohlásil změnu trvalého pobytu, nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu
- Požádat o vydání občanského průkazu po dovršení 15 let, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy dosáhl věku 15 let, pokud má trvalý pobyt na území České republiky a nemá občanský průkaz
- Odevzdat do 15 pracovních dnů občanský průkaz orgánu který jej vydal, nebo matričnímu úřadu podle místa trvalého pobytu, jestliže ukončil trvalý pobyt na území České republiky, jestliže pozbyl státní občanství nebo bylo prokázáno, že mu byl občanský průkaz vydán neoprávněně, anebo občanský průkaz pozbyl platnosti
- Při převzetí nového občanského průkazu odevzdat dosavadní občanský průkaz, potvrzení o občanském průkazu, potvrzení o změně trvalého pobytu nebo potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu, pokud mu byly vydány
- Dostavit se ve stanovené lhůtě na vyzvání k obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností k vydání občanského průkazu podle místa jeho trvalého pobytu za účelem provedení úkonů souvisejících s vydáním občanského průkazu
- Při změně stavu je občan povinen požádat o vydání nového občanského průkazu jen pokud je v jeho dosavadním občanském průkazu zapsán údaj o rodinném stavu nebo partnerství

Vydávání občanských průkazů bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 6 měsíců

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mohou vydávat občanské průkazy bez strojově čitelných údajů, jestliže

- a) došlo k technické závadě na zařízení zabezpečujícím zpracování a přenos dat nebo na výrobní technologii trvající déle než 7 kalendářních dnů, nebo
- b) v důsledku katastrofy nebo jiné mimořádné události nelze vydávat občanské průkazy se strojově čitelnými údaji

Vydávání občanských průkazů bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 3 měsíce

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vydávají v případě, kdy občan požádá o vydání občanského průkazu bezprostředně po nabytí státního občanství občanský průkaz bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 3 měsíce od data vydání.

Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů se do doby vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem nevydává opakovaně.

Vydávání občanských průkazů bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 1 měsíc

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vydávají v případě, kdy občan požádá o vydání občanského průkazu v souvislosti s výkonem volebního práva, občanství občanský průkaz bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti 1 měsíc od data vydání.

Občanský průkaz bez strojově čitelných údajů se do doby vydání občanského průkazu se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem nevydává opakovaně.

Přestupky na úseku občanských průkazů jsou uvedeny v § 16a) zákona o občanských průkazech č. 328/1999 Sb.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že:

- poruší povinnost mít občanský průkaz podle § 2 odst. 3
- poruší povinnost chránit občanský průkaz před ztrátou, odcizením, poškozením, zničením nebo zneužitím
- nepožádá o vydání nového občanského průkazu v případech uvedených v § 14 odst. 1 písm. d)
- ani po opakované výzvě nepřevzme osobně občanský průkaz
- neprodleně neohlásí poškození, zničení, ztrátu, odcizení nebo zneužití občanského průkazu
- poruší zákaz provádět zápisy, změny nebo opravy v občanském průkazu, v potvrzení o občanském průkazu, v potvrzení o změně trvalého pobytu, nebo v potvrzení o změně údajů zapisovaných do občanského průkazu
- ani po opakované výzvě se nedostaví k provedení úkonů souvisejících s vydáním občanského průkazu nebo tyto úkony neprovede
- v zákonem stanovené lhůtě nesplní povinnost provést výměnu svého občanského průkazu bez strojově čitelných údajů (§ 24 odst. 2)
- úmyslně zničí, poškodí, odcizí nebo zneužije občanský průkaz nebo potvrzení o občanském průkazu
- požaduje nebo přijme občanský průkaz jako zástavu nebo odebere občanský průkaz při vstupu do objektu nebo na pozemek
- pořídí kopii občanského průkazu a neprokáže souhlas občana podle § 15a odst. 2
- nepožádá o vydání 1. OP do 30 dnů ode dne, kdy dosáhl věku 15 let
- neoprávněně požádá o vydání občanského průkazu pro jinou osobu
- prokazuje údaje občanským průkazem, u něhož ohlásil ztrátu, odcizení, zničení nebo nebezpečí zneužití dat v identifikačním certifikátu
- neoprávněně pozmění, předá, zveřejní, zablokuje, zlikviduje nebo jinak neoprávněně zpracovává strojově čitelné údaje vedené v občanském průkazu nebo
- neoprávněně zapíše, předá, zveřejní, zablokuje, zlikviduje nebo jinak neoprávněně zpracovává údaje vedené v kontaktním elektronickém čipu

Za uvedené přestupky lze uložit blokovou pokutu.

SPRÁVNÍ POPLATKY

634/2004 Sb. Zákon o správních poplatcích – účinnost k 13.1.2018

Vydání OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem ve lhůtě do 24 hodin pracovního dne – 1000 Kč

- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra Kč 1 000
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností Kč 500
a při převzetí u Ministerstva vnitra, pokud byla žádost podána Kč 500
u obecního úřadu obce s rozšířenou působností

občanům mladším 15 let – 500 Kč

- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra Kč 500
- při podání na obecním úřadě obce s rozšířenou působností Kč 250
- při převzetí u Ministerstva vnitra, pokud byla žádost podána Kč 250
u obecního úřadu obce s rozšířenou působností

Vydání OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem ve lhůtě do 5ti pracovních dnů - 500 Kč

- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra Kč 500
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností Kč 250
a při převzetí u Ministerstva vnitra Kč 250
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností Kč 500
a při převzetí u stejného obecního úřadu obce s rozšířenou působností

občanům mladším 15 let – 300 Kč

- při podání a převzetí u Ministerstva vnitra Kč 300
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností Kč 200
a při převzetí u Ministerstva vnitra Kč 100
- při podání u obecního úřadu obce s rozšířenou působností Kč 300
a při převzetí u stejného obecního úřadu obce s rozšířenou působností

- Vydání OP bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti na 3 měsíce Kč 100
- Vydání OP občanu mladšímu 15 let Kč 50
- Vydání OP občanu staršímu 15 let, který nemá trvalý pobyt na území ČR Kč 100
- Vydání OP se strojově čitelnými údaji a s kontaktním elektronickým čipem za průkaz poškozený, zničený, ztracený, odcizený, zneplatněný z důvodu nebezpečí zneužití dat v identifikačním certifikátu v kontaktním elektronickém čipu nebo za průkaz obsahující neoprávněně provedené zápisy Kč 100
- Vydání OP se strojově čitelnými údaji z důvodu zápisu titulu nebo vědecké hodnosti anebo jeho vydání z jiného osobního důvodu v době delší než půl roku před uplynutím platnosti dosavadního občanského průkazu Kč 200
- Převzetí občanského průkazu se strojově čitelnými údaji u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občan uvedl v žádosti Kč 100
- Odblokování elektronické autentizace občanského průkazu Kč 100